

НАПРЯМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ Й ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ПІДХІД

***О.О. Шульга**, здобувач вищої освіти групи ЗБ-6/3
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Екологоорієнтований підхід у формуванні й використанні природно-ресурсної основи аграрного сектора характеризується через поєднання складових розвитку, враховуючи екологічні критерії, обмеження негативного впливу на природні ресурси за видами із запровадженням «еко-виробництва».

Оптимальне ресурсозабезпечення галузі повинно ґрунтуватися на спроможності природних систем нейтралізувати негативний вплив результатів використання ресурсів у виробничому процесі і поновленні якісних компонентів природного середовища. Результатом реалізації заходів щодо оптимізації ресурсозабезпечення є не тільки зростання натуральних і вартісних показників діяльності підприємств аграрного сектора, а і поєднання соціо-економічних та біо-екологічних пріоритетів у розвитку [1].

За результатами дослідження виявлено, що використання у виробничій діяльності земельно-ресурсного потенціалу територій спричиняє руйнівним і деградаційним процесам земельних ресурсів і призводить до економічних збитків сільськогосподарського виробництва. Антропогенне навантаження (порушення співвідношень основних елементів живлення мінеральних добрив, механічний обробіток ґрунтів, їх переуцільнення у результаті діяльності важкої сільськогосподарської техніки, забруднення ґрунтів радіонуклідами, пестицидами, важкими металами тощо) спричиняє погіршенню якісного стану ґрунтів [2].

Отже, інтенсивне використання земельних ресурсів призводить до порушення екобалансу природних систем, а саме, накопичення токсичних речовин у ґрунтах, ерозійних процесів, які призводять до зниження якісної складової ресурсу. Екологічна складова механізму раціонального сільськогосподарського землекористування включає комплекс заходів, які спрямовані на охорону земельних ресурсів, а також підвищення родючості ґрунтів. Таким чином, впроваджуючи системний підхід щодо екологічної складової еколого-економічного механізму раціонального землекористування, головним завданням є формування у землекористувачів ощадливого ставлення до унікальності природного ресурсу земля.

З метою забезпечення раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу, з урахуванням суспільних потреб у розвитку сільських територій, необхідно: створити передумови й запровадити технологічне оновлення виробництв, що буде спрямовано на підвищення якісного стану земельних ресурсів, збереження і відновлення родючості ґрунтів; створити передумови й забезпечити вдосконалення системи землеустрою на сільських територіях з урахуванням особливостей територіального зосередження окремих видів земельних ресурсів, концентрації окремих виробничих об'єктів; створити умови до розбудови екологічної мережі на сільських територіях; провести повну інвентаризацію земель на сільських територіях, які використовують у виробничій й невиробничій сферах діяльності; проводити зонування земель за видами з метою встановлення цільового використання; запроваджувати системи резервування земельних ресурсів, за необхідності, переводити окремі земельні ресурси у землі запасу, розширювати землі рекреаційного й заповідного фондів, забезпечувати їхню охорону; застосовувати дієві механізми захисту прав землевласників і землекористувачів, вирішувати земельні спори відповідно до чинного законодавства; забезпечувати постійний державний контроль за дотриманням норм з раціонального використання земельних ресурсів; запроваджувати економічні важелі стимулювання з метою підвищення ефективності використання земель тощо [3].

Отже, збереження земельно-ресурсного потенціалу має здійснюватися на підставі комплексного й системного підходів з урахуванням регіональних природно-кліматичних особливостей, асиміляційного потенціалу природних ландшафтів, які є базисом для самовідновлення і збереження природнобіологічних особливостей територій. Регулювання процесів формування й використання земельно-ресурсного потенціалу повинно здійснюватися з урахуванням пріоритетних засад міжнародного й європейського законодавства у сфері охорони довкілля.

Вважаємо, що без активізації залучення інвестиційних ресурсів на сільських територіях, технологічного оновлення виробничої сфери, неможливим є підвищення рівня життя сільського населення, зростання соціальних стандартів, захист довкілля від небезпек, у тому числі природного характеру. Основними обмежуючими чинниками у раціональному ресурсокористуванні є не лише залежність від економічних, а і природно-кліматичних, біологічних чинників, які доповнюються тривалим періодом окупності вкладених коштів в аграрний сектор, сезонним характером виробництва, недостатнім рівнем кредитоспроможності й інвестиційної привабливості на сільських територіях. Лише за умови дієвого регулювання процесів формуванні і використання земельно-ресурсного потенціалу можливим є подальший розвиток сільських територій [2].

Література:

1. Бобровська Н. В. Еколого-орієнтований підхід у формуванні і використанні природно-ресурсної основи аграрного сектора економіки / Н.В. Бобровська // Молодий вчений. – 2016. – № 3 (30). – Ч. 1. – С. 15-19. (<http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3640>).
2. Вишневська О. М. Земельно-ресурсний потенціал сільських територій: теоретичні й практичні аспекти : монографія / О. М. Вишневська, О. С. Альбещенко, Н. В. Бобровська. — Миколаїв, 2018. — 184 с. (<http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5578>).
3. Про регулювання містобудівної діяльності : закон України від 17.02.2011 № 3038-VI / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – 343 с.

***Науковий керівник – Бобровська Н.В.,
канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет***